

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtaknak:

Budapesten: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében:
Schalek H., Dukas M., Oppolik A.,
Daupe G. L. és társai és Hornál.
Brűben: Stern M.

Nyitótér petisora 10 kr.

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fiszel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitólérek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítanak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Néhány szó a körorvosi intézményről.

II.

Midőn cikksorozatomban tulajdonképeni tárgyára álltérék és lelki szemeim előtt elvonul a körorvosi intézmény előnyeivel és hibáival, úgy érzem magamat, mintha egy az idealismusról küzdeni hivatott, szép reményekre jogosító ifjú kinos vergődését nézném: szívem részvétellel eltelve, lelkem a sajnálkozás érzetének hatalma alatt ama óhajit láplálja, vajha akadna, ki ékesszólással megáldva minden erejét felhasználná, hogy a megbánás keserű könnyeit fakaszsa azoknak szemében, kik bár állták az ifjú erejének folytonos csökkenését, mégsem gyógykezelték; a lelki furdalás mardosó fájdalommal igyekezne bennük felébreszteni! Ez volna a garancia, hogy a mit elmulasztottak annak idején, helyre fogják hozni most, midőn még nem késő.

Nagy és szent célok elérhetésének érdekében tenné ezt!

Nézzük, melyek az intézménynek céljai, mennyire felel meg ezeknek, és ha nem, miért?

Azt hiszem, a körorvosi intézmény létesítésének egyedüli vagy legalább főcélja az ország szegény és kevésbé intelligens lakói egészségének gondozására fordítani sulyt, mert a vagyonosok és intelligensok belátva, hogy az élet első szükséglete —

az egészség, a körorvosi intézmény létesítése előtt és nélkül is gondoskodtak, gondoskodnak és gondoskodhatnak egészségükért.

Ezen humanus, az állam érdekében fekvő célt két irányban igyekeztek megközelíteni, a mint hogy csak ezen két irányban lehet elérni azt.

Gondoskodni akartak először, hogy az a szegény és műveletlen paraszt, ki épen műveletlensége miatt egészségének értékét megbecsülni nem tudja, h o z z á s z o k j é k hogy minden testi bajában az orvosnál keresse gyógyulását, ne a javasasszonyok, borbélyok tanácsában. —

A második, mely nélkül az első sem érhető el, hogy még a vagyonosabb paraszt is gyorsan és lehető minimalis összegért nyerjen gyógykezelést.

A vagyonosabb parasztra is kellett, hogy tervezve legyen az igen olcsó gyógykezelés kedvezményének kiterjesztése, mert hisz az a vagyonosabb paraszt is inkább oltír egy csekélynek látszó, esetleg komolyan végződő bajt, semhogy 1 forintot vagy 50 krt fizessen akkor, midőn önmagától elmúlónak reményli baját, hisz az a vagyonosabb paraszt is remeg barmának életéért, de saját és családja egészségének épenmaradását, vagy esetleg helyreállítását Isten kegyelmétől várja az orvosi gyógykezelés költségeitől való félelmében, míg ha igen olcsón részesülhetne abban, el volna érhető 1. hogy a paraszt megszokja minden kisebb betegségben is orvosi tanácsot venni igénybe:

2. el volna érve nemcsak, hogy az egyes megbetegedések csirájukban kerülvén orvosi megfigyelés alá, könnyebben ellojthatók és így a halálozási számarány kisebb lenne, de el volna érve; 3. ami ugyancsak megfontolásra érdemes, hogy az a falusi orvos is az egyes betegségeket elejétől végig figyelemmel kísérve az egyetlen szerzett ismereteit a tapasztalat útján öregbítelve, nagyobb szolgálatokat tehet a közegészségügynek, míg most a vidéken működő orvosok nagy többsége rendszeres gyógykezelést nem folytat, ezért chablon munkához szokik, hogy az orvosi tudományak, a közegészségügynek, a közjónak sokszor igen nagy ártalmára, ki tagadja, azok közül, kik tudják, hogy még az egyes kórisémk felállítását is, annál inkább azok gyógykezelését az egyes specialis viszonyokat számbavevő komoly megfigyelés állapítja meg, esetleg módosítja. Ezen célok számbavevéle volt szülőanyja, a mint hogy ezek nélkül a körorvosi intézmény létesítésének nem lehetne elfogadható magyarázatot adni.

Szépén, nagyon szépen van kidolgozva ez a terv, mely ha így valósult volna meg, Magyarország közegészségügyének hatalmas várává lett volna, melyben minden alkalmazott egyedüli célja lenne az ország lakosainak számát közvetve gyarapítani; annak vagyonosodásán, nagyhatalmi állásának növelésén dolgozni: míg most a még megmaradt idealismus foszlányait is kipusztítja az élet realismusa.

Nem dolgozhatnak embertársaik javára, nem érnek rá a közjőért küzdeni, mert el

A „Muraköz“ tárczája

Emlék.

Elbucszattalak! Most ébred álamból az erdő, legelsőnek a te bucuszatód visszhangja!

Pezseg az élet fában, zümmögő bogárban, dalos madárban, esőrejtő vadban, — te nem veszed észre többé sohasem. — Az erdő tovább él nélküled, te nem tudál ellenni az erdő nélkül. Szeretted az ő-erő szerelmével; rajongtál hatalmas törzseiről, kívántad hűvös árnyékát, etted bogyóit szomjadat oltottad csevegő patakjából, megrészegetted, mámorba ragadtál vadjainak titkon bolyongó nyoma, imára parancolt mennydörgést viszhangzó moraja, szeretted, de szeretőd nyelvével nem értetted. Elbucszattalak én az a nyelven most a fakadó tavasz idején. Hajlongó ágak nem hiszik el, mikor mesélem nekik, virág, madár kineveit hitemre, — de aztán erős szél indul, mintha az erdő mélyen sóhajtaná. Összegyűlt ólmos fellegek-ből lecsörög a száraz falevelés földre az eső; — sirtat léged, sóhaj utannad.

Förög, nyári idő volt, mikor tölem elbucszattál, nem gondolva, hogy örökre bucuszol, hogy mire hervadás után új élet támad, te mindentől bucust vessel. A nyárra következő eső hervadásával együtt hervadtál te is: beteg lettél, úgyban

fekvő beteg. Az erdőt nem láttad többé. Nem láttad az utra gyülekező vadgalambok szomorú seregét, nem hallottad a didergő aprómadarak hagyatott csipegését; az erdő felett ringatózó gölyapártól, lecsoknadártól nem vetél búcsút; szomorúan hulló faleveleket elteregette a kőszá. Ősz szél, te meg nem tapodtál őket. Feküdtél, lábaid ágat. Ablakon át láttad az akácok hervadását, roz-dával elborított puszkákat, tarisznyádról feled nézett egy-egy vérfolt ingerlő barnasága, vadászszobed száraz kezeitet nyalogatta, mentél volna a száraz avaron kóborló nyom után, de lezuhott a kin ónsulya. Pedig azt mondták, hogy nagyon szerettél volna tovább élni, hogy féltél a haláltól. Féltél, — te, a kit örületes mámorba ragadtál a sebesített ő, vagy szarvas fájdalmas bögése, kinek ebédjéhez, ha más nem volt, egy kis gyenge madár párolgó piros vére adott fűszert, étvágyat.

Ast kívántad, ne hagyjanak magadra a sötétben, hogy ha meghalsz, két nap temetlen fektüj szobátokban. Illába féltél, mint a vad, mely érzi, hogy üldözése nyomában van mindig, — nagy vadász a halál, rád talált, elestél!

Nesztelenül hulló hópolyhek fehér terítőt szöttek a kis tanyára. Csipős jöszongó szél falaihoz hordta a csak szürke telet látszókat ki, mint a hó alatt fekvő füles háta. Az erdőn csingelt a fagyos zuzmara, sok száz nyom tarkán összevissza kuszált hálója lepte be az erdő fehér lapját, éhes elostogdott vad dideregve fektüde meg a vacskát;

— benn kicsi szobádban sirtak, jajgattak, kétségbeestek, — te nem tudál róla semmit sem.

Az erdő szeretted, az adta illatos fenyőfaját egyszerű nyugagyadhoz. A hűrétegen át megnyit a föld, magába fogadott, új hó hullott a keskeny dombra, a szél elsímitotta a helyet, az étet folyt tovább — nélküled. — Ott voltak temetéseden a határbeli jó emberek, imádkoztak, visszavitték falujokba, ott vagy ma is köztük. Igaz nevedet elfeledik, formád kivész az emberek emlékéből; kik ismertek elhalnak, te tudled őket; dedunokák is tudják majd vadászszerecsédet, kalandjaidat, viselt dolgaidat; mesékbe kerülöz.

Tegezek, pedig halvan évet tapodtál meg. A neved is gyereknev volt, pedig szakálad hóféhérré szült. — Gyuri maradtál véges-vegig. Legények mókája, leányok, menyecskék hamis tréfaja boszantott ezért néha; ha megtámadtak vaddá lett haragod, ölni szeretted volna olyankor. Nem gondoltad, hogy a saját meged őt meg. — Ha most tudnál — nem újágotja a földbe beható meleg, e fűbe feljött bogár? — hogy a reményeseg söldeje, a virágok millió színe csatát nyer az ősz s a tél egyhangu harnaságán, forni kezd az élet, a kék égbolt ragyog távolaból jönnek vissza a da'os madarak; ha tudnál, hogy vetésre járhat már a nyu, a félnék ő, a nemes szarvas; a su-gó nádas kristálytisza ereiben lubiczko, bukdácsol a kacsa, a vízi tyúk; — ha tudnál, nem kezdene lüktetni hidegtől véred, mint a fölegedtt patak? Mig az igazi vadászmenyevő napja süttötte, tél, fagy nem ártott neki; hajtott, üsött, ölni, gyilkolni a vadak közt éten, szomjan

vannak foglalva a tisztességes megélhetésért folytatott küzdelemmel, nem lebeghetnek szemük előtt nemes és szent célok, mert kell, hogy az első és főcél legyen a tisztességes megélhetés, erre alapszerzés!

Éa ilyen körülmények dacára gyakran hallottam panaszként elhangzani, hogy az orvosok nem lelkesülnek azon magas szűz célokért, melyeknek követése pályájukra dicsfényt von.

Tessék gondoskodni arról, hogy az élet nyomorúságai ne figyelmeztessék lép-ten-nyomon az orvosi, hogy az idealismus nektár és ambroziával él, de k e n y é r nem jut neki!

Akkor meg fogják látni a panaszgatók, hogy az orvosok szive is hangosabban dobog (mit most elhallgattatni kénytelenek); ha nemes dolgok, nagy és szent célok elérésén kell fáradozni, az ő vérük is felpesz-dül, ha magas szűz eszmék érdekében kell sikra szállaniok!

Szoboticza.

Dr. Korein Adolf.

Muraköz tisztelt gazdaközönsé- géhez!

Nagy köszönettel fogadom Terbócz Emil min. oszt. tanácsos ur cikkét különösen azért, mivel több nagyon jó s praktikus tanácsot tartalmaz. Azon ideája, hogy a Muraköz hegyvidékének hazafias és minden jóért lelkesülő papsága az, mely leginkább világosíthatná fel népünket saját hasznáról és egyletünk céljairól — nagyon kitűnő, ép azért kérem is a főtisztelendő urat, kegyeskedjenek egyletünknek minél több tagot gyűjteni; hisz könnyű egy jómódu nyáj fölött lelkipasztorokodni és nehéz akkor, midőn a nyomor következtében a rossz indulatok és szenvedélyek fölülkerekedtek.

Hivatkozom a derék soproniak példájára, kik filloxera nélkül is máris több amerikai tőkeleppel bírnak, előre kijelölt szűz név raktárakkal (mert a szűz név könnyen robbanó) és szép capitálisokkal. Előrelátásuk szerezte be ezeket velők.

A szűz névvel való védekezést nagyon meg fogja könnyíteni a francia Velmorel

fáradtan. Oh, hogyan félték téled a szegény állatok! Valami borzasztó illatod lehetett, vagy bokor bokornak sugta meg, mikor az erdőbe léptél, nyugtalan lett minden vad, figyelt a neszre, rémület fogta el, ha dörögött fegyvered. Most nem félnék téled! A szűzke nyul legeli sirhalmad gyenge fűvét, a vadrózsaszálat, mit szerető kezek plántáltak oldalába, kihányja gyökereitől, ha nagyon tűz a nap, fekdőni mer a hűvös hantokon; mintha érezné, hogy mozdulatlan a kezéd, hatalmas ember, mint a bilincser vert rabé.....

Elbucosztatlak! Tartozom vele, te tanítóval meg vadat ölni. Elárultad, milyen helyen lapul meg a nyul, a négy évszakban, bokorban, erdőben, kukoricásban, hullámozó vetésben, száraz ugaron, hólepel alatt; megmutattad a róka ravasz utvasztóit, foglyok tanácsát; itatóra, legelőre siető övek, aszvasok csepését; tarlóra szálló vadgalambok légi útját. Futó vad és madár hangjának frazeológiáját veled tanultam el öreg vadódd. Ölni, úgy mint te, nem tudtam soha; téged ösztönözött tanított reá. Eszért nem dicsérek soha. De azért, hogy elcsaljal az erdőbe, hol megihlette lelkemet a nagy Minden csodája, s imába olvad bámulatom; hol megtanultam az őstermészet ide nyelvét, s most érteni tudom az erdőt, ha örömben pajkosan susog, mennydörgésben jangongva panaszol, — azért nem feledek soha jó öreg vadász.

Bellosits B.

praktikus találmány, mely szerint egy egyszerű készülék segítségével előre meg lehet határozni, melyik talaj alkalmas a szűz névvel való védekezésre.

A csáktornyai képezdében létesített amerikai telepünk pedig néhány év alatt előláthatja valamennyi községeink amerikai tőkelepeit dugványokkal.

Ha sikerül az egylet számára 2-300 tagot gyűjtenünk, úgy évi 1500 frttal a filloxera megjelenéseig könnyen menthetjük meg drága Muraközünk szűz névet.

A viszontlátásig tehát május 22-én délután 4 órakor a csáktornyai áll. tanító-képző-intézet épületében!

Stridó, 1891. május 4.

Br. Knezevich Viktor.

Vármegyénk népoktatása.

Vármegyénk népoktatása állapotának az 1889/90. tanév eredményét, valamint az 1890/91. tanév eddigi jelentősebb adatait felölölő s Zalavármegye törvényhatósági bizottságához tett előterjesztésből kiemeljük a következő fontosabb adatokat:

Tanköteles van Zalavármegyében 70226 — Ezek közül 6-12 éves 24884 fű, 26375 leány; 13-15 éves 8987 fű, 9980 leány. A tankötelesek vallásuk szerint: róm. kath. 63325, gör. kath. 25, helv. hitv. ref. 2187, ágost. hitv. ev. 1540, izraelita 3149. A tankötelesek nyelv szerint: magyar 53184, német 694 vend 3697, horvát 12651.

Tényleg iskolázott 56452 tanköteles. Az iskolások közt római kath. 50625, gör. kath. 8, helv. hitv. ref. 1816, ágost. hitv. ev. 1288, izraelita 2715. Nyelvük szerint az iskolázók: magyar 44285, német 614, horvát 8718, vend 2805.

Zalavármegyében az 1890/91 tanév első felében 420 iskola volt.

Jelleg szerint: 20 állami, 76 községi 324 felekezeti.

Fokozat szerint: 6 polgári fiúiskola, 1 polgári leányiskola, 5 felsőnépiskola, 408 elemi iskola.

Az iskolák évi fentartására 1889/90. tanévben 390714 frt fordított.

Van a vármegyében 1890/91 tanévben 6 iparos tanonciskola közel ezer növendékkel, 4916 frt évi fentartással.

A kisedodovák száma 13 ig emelkedett 1318 gyermekkel, 7245 frt évi fentartással; 78600 forint pénz és ingatlan vagyonnal.

A zalaegerszegi polgári fiúiskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskolát 44 növendék látogatta. A vármegyében két alsóbbfokú kereskedelmi iskola létezik.

A vármegyei tantestület immár 624 tagból áll.

Ezek közül 594 képesített, 30 nem képesített; 535 rendes, 89 segéd; 557 férfi, 67 nő.

Az 1883/4. tanévben még megmaradt 82 nem képesített tanító száma tehát 1890/91. tanév elejéig 52 vel apadt.

A tanítók közül 1889/90. tanév végén 44 állami, 184 községi, 320 r. kath. 24 helv. hitv. ref., 20 ágostai hitv. ev., 32 izraelita jellegű iskolánál működött.

Ezen időszakban is több fontos intézkedés történt a földrajzi fekvésénél fogva

elsőrangú jelentőséggel bíró csáktornyai áll. tanítóképző fejlesztése érdekében. Teljesen felépült s mintaszertlen rendeztetett be a képezde mellé emelt tornacsarnok.

A képezde tizenkét holdnyi gazdasági telepének különböző ágazataira kiterjedő gondozás pedig lehetővé teszi, hogy a növendékek e téren is ép oly sokoldalú, mint alapos s pályájukon egykor maguknak és a községeknek áldást hozó kiképzésben részesüljenek.

1890/91. tanév elején történt a perlaki állami elemi fiú és leányiskolák új épületének egyházi felszentelése és társadalmi felavatása. Ezen igen nagyfontosságú iskolában, mely 1883/4. tanévben 17 növendékkel és két tanerővel nyitott meg, már tizenkét tanteremben kilencz tanítótól és egy hitoktatótól közel 600 növendék nyer nevelést és oktatást. Bizonyos, hogy ezen iskola felvirágzása rendkívüli hatást fog gyakorolni Muraköz alsó vidéke népoktatásának fejlődésére.

Az 1889/90. tanév végeredménye szerint a muraközi és vendvidéki mindenféle fokozatu és jellegű népoktatási tanintézeteket már több, mint tizenegyezer idegen ajku növendék látogatta.

Ennek a számnak magasságát megfejtí azon tényadat, hogy Zalavármegye nemzetségi vidékeinek mindenféle jellegű és fokozatu népoktatási tanintézeteinél 1884. év óta, mióta dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő működik a megyében, 31 új tanítói állás szerveztetett.

Az egész tankerületben 1884. óta teljesen újból épít t házak és tanítói lakások száma, a bérhelyiségekben elhelyezett iskoláktól és tanítói lakásoktól eltekintve, harminczat meghalad.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Meghívó.** A csáktornyai Kisedodovó Egyesület saját épületében ma d. u. 4 órakor alakuló közülést tart, melyre tagjai, valamint a tagokul beállni szándékozók tisztelettel meghívotnak. Legfontosabb tárgya a tisztújítás lesz.

— **A Szent Flórián fogadalmi ünnepet** a szokott ünnepies hangulatban ülte meg a város közönsége. Korán reggel körmenettel róttá le fogadalmi kötelezettségeit, melyen az elemi- s polgáriskola tanulóifjúsága, élén a tanezítetekkel, is részt vett. A tüzoltóság miséje délelőtti 11 órakor tartatott meg, a melyre a tüzoltóság díszben s zászlóval vonult föl. A városi önkéntes tüzoltószághoz ezuttal, még pedig első ízben, a dráva-szt iváni tüzoltók is csatlakoztak, a kik biztos föllépésükkel, fegyelmzett maguktartásával s egyszerű de izléses ruházatukkal a nézők közön égben kellemes benyomást keltettek.

— **Athelyaszi.** A Rend. Közl. 25. sz. szerint Márczius József dr. tart. főorvos a 8. huszárezred állományába helyezetett át.

— **Légrádról** vett levél szerint Légrád nagyközség róm. kath. felekezetének régi óhaja, egy akkora terjedelmű iskola építhetős, melyben a város összes katolikus tankötelesei egyesíthetők legyenek, beteljesült. Az épülőben lévő r. kath. iskola első kövénék ünnepélyes letétele Hergár István szt. máriai epesper pontifikálása, Gadó Mátyás légrádi plébános és Kovács Gyula odaváló jegyzőnek alkalmi beszédei mellett április hó 20 án megtörtént, követte ezt u. azon hó 30 án az emlékirat s az emlék-

tárgyaknak örök letétbe való helyezése S ez utóbbi tény az egész község lakosságának részvétele mellett igazán ünnepi színben meg is történt. Az ünnepélyt szent mise előzte meg, melynek végeztével a templomból a kegyeletes helyre a tanuló ifjuság hosszú sorát harangok zúgása mellett a község előjárósága, a képviselőtestület, a tanítói kar s az ünnepelő községség követte. A befalazás a kalmával ismét Gadó Mátyás plebános s Kovács Gyula jegyző beszéltek, mit azután a beszentelés s a szokásos kalapácsütések követték. Az ünnepély a templomban nyert befejezést.

— **A magyar államvasutakon** f. évi január 1-től márczius 31-ig 10.997.625 frtot vettek be (+ 299.654 frt); a déli vasut magyar vonalain ellenben ugyanezen idő alatt 1.469.281 frtra rugott csak a bevétel és pedg 139.985 frttal kevesebbre, mint az előző év megfelelő időszakában.

— **A csáktornyai** Kisdedovó Egyesületbe tagokul beállottak 77-en; és pedig: Bencák Sztana, Bernyák Károlyné, Dobossy Elekné, öz. Göncz Laosné, Hirschmann Samuén Mencesey Károlyné, Pálya Mihályné, Rhédey Ferenczné, Rosenbergné Anna Sárosi Lászlóné, Sulleg Viktoria, öz. Tódor Józsefné, Tóth Lajosné, Wollák Rezsóné, Ziegler Kálmánné urnők; — Alsóeghy Alajos, dr. Bárdi György, Böcs Sándor, Benedikt Béla, Bors István, Baumann Zsigmond, Baumhak Frigyes, Csakathuróer Herman, Dittrich János, Dugovich Pál, Frász Tamás, Fischer Endre, Gráner Miksa és Mór, Hochsinger Sándor, Hirschmann A., Horváth P., Jeney Gusztáv, Kollarits Mihály, dr. Krásovecz Ignáz, Mayer Herman, Mayer Károly Mayer Salamon, Mayer János, Margitai József, Mózes Beznát, ifj. Neumann Miksa, Neumann Bernát, Nuzvy Mátyás, Neumann Samu, Neumann Vilmos, Németh István, Pollák Gyula, Probszt Ferencz Pethó Jenő, Polyák Mátyás, Pecsornik János, Pecsornik Károly, Prusácz Aljos, Rosenbergné Lajos, Szinkovi s Ferencz, Szei-verth Antal, Sonnenberg Lipót, Szilágyi Gyula, dr. Schwarz Albert, Stefaics Miksa Strahia testvérek, Strausz Sándor, Simon Lajos, Szommer István, Seppelfeld Máté, Thorday János Tódor József, Weisz Miksa, dr. Wolf Béla, Wollák Rezső, Vrancsits Károly Zakál Henrik, Zrinyi Károly. Ha ehhez a 3 alapító tagot: Molnár Elek, Morandini Bálint, Ziegler Kálmán — hozzá vesszük, ugy az egyesület összes tagjainak száma 77.

— **A muraközi tanítóköz** választmánya f. hó 7-én tartott ülésén 1. megállapított a jövő köztűlés tárgysorozata. 2. O vastatot Mestrics plebános levele, melyben kérdést intéz, vajon üdvözölheti-e a tanítói kart a templomban, mint házigazda? A választmány igenlőleg örvendő vette ezt tudomásul. 3. Olvasatott Horváth János legrádi tanító levele, melyben a muraközi tanító körbe való felvételét kéri. Kérényező a körbe felvétetik és erről írásban értesítetik. 4. Előnk jelenti, hogy a kör egy volt tagja Spáni György kottorii volt tanító meghalt s temetése f. hó 7-én d. u. 4 órakor lesz. A választmány megszomorodott szívvel veszi ezt tudomásul s részvéteinek jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

— **A csáktornyai** állami tanítóképző-intézet ifjusága az intézet tornateremben folyó évi május hó 23-án (kellemellen idő esetén 27-én, táncmulatsággal egybekötött zeneestélyt rendez. Belépti díj személyenként 60 kr. A ti zta jövedelem a növendék segélyező egylete alaptőkéjének gyará-

pitására fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté d. u. fél 6 órakor. Ételekről és italokról az intézetben vendéglős fog gondoskodni.

— **Gyászír.** Spáni György, volt kottorii tanító hosszas szarvedés után hunyt el f. hó 5-én Kottoriban. A boldogult hosszabb időn keresztül volt odaadó buzgó bajnoka a tanúgynek s csak akkor, mikor szeme világotól fosztatott meg, vount a jól megérdemelt, de tevékeny szellemére nézve terhes nyugalomba. Temetése nagy részvét mellett f. hó 7-én ment végbe. Nyugodjék békében!

— **Késői asszony-nép.** Éris almájáért nem folytathat hevesebben a harc; Brunne-hulde és Fredegunda között nem lehetett nagyobb az ellenszenv, mint Podvezaneec Stefo hiestársas s annak ellenlábasa, a hajadonság himporát teljesen még el nem hullatott Jula között. Mert hát helyre logény az a Stefo még mindig! Az a ritka előnye van mások fölött, hogy őszajh leje bubjára még be nem pánáltta magát; szakála és bajza is kifogástalan, mert éiesre fent borotvája gondoskodik arról, hogy ha már ez a hivatal s ép oly kellemetlen vendég magában egáltalában ki nem pusztítható, pusztuljon hát vele a többi jó is — s innen van, hogy istenképre teremtett nyájás arca mosolygó, mint egy glancos csizma, síma mint a jég. De szive — az valódoság vulkán! S ha valaki figyelmére méltatta — s kiőt is kerül-bette volna ki — miként ül meg naponként Ste-fónk a postakocsi, az ennek a delnöknek bomla-dozását egészen természetesen találja. Mert büszkébben a gyepőt parádés kocsis sem dirigálja; ostrom csak parádának való, nyelvének cseiten-tése eléz, hogy a postagébék kiegyenesedjenek s röpljenek, mint istennyila, hogy végé gördüljön ilyenkor az a nehéz postacéska akárcsak a leg-könnyebb fűderes kocsi s ember legyen a talpán a ki a szellők esáryán járó alkotmányt követni tudja, bárcsak tekintével is. Termézetellenes valami e, ha valakit a ki i'yjelles tulajdonságokkal dicselkedhetik, oltár előtt tett esküjét bagy szamba veszi, s virágról virágra száll, mint valami csapodár, mézgyűjtő himes lepke! Don Juan lett Stefóból is, még pedig a legmodernebb fajtájából. A Napnak nincs annyi planetája, a hány mellek-bolygó röpököde már körül az ő mélyen érzés, magnetos szívét. A pipát ugyancsak szereti; de a „fehérrépet“ még ennél is többre becélli. S ha az ő Juláját még ennek a valamennyinek is fölébe helyezi, érteni fogjuk azt a jókora pipára való ragaszkodást s szerelmet, melylyel választotta iránt iránt viseltette, a hogy az efajta legénytől csak kitélik. Mik is annak a dandy flornak ömlédezősei! A gír-rinek chikes bakkecke ugrásai; annak a járdataposónak szótárból szedett nyelvificimótó virágos szavai, ahhoz a gyöngéd-séd-séghez, azokhoz a szafios mondosokhoz képest, melyekkel az utat Stefónk egyengette s módját kitalálta, miként lehet férközni egy 40 tavaszt átélt s aranytapasztalatokat szerzett hajadonnak kívül kérges, de belől annál inkább l'herző dobogó szívűhöz!... De hajh! véserthes felhők tornyo-sultak a láthatáron. A turbékoló szerelmeseket susstorgó villámok fenyegették. Mert hát a mellő-zött s férjétől eltaszított törvényes hiestárs föl-dult boldogságát fájlatja, irigy szemekkel nézte a pár nyájaskodását, herostrosi elhatározással el volt tökéle annak véget venni. Nem a hűtlent szemelte ki, de a csábított. Ha már tönkre van téve boldogsága, vesszen el ő is! Tragédiát szí-nezett ki magának átszurt szívvel, ömlő vérről — s hogy komódia lett belőle, nem rajta mulott. Ki vehetné szemére, hogy nem lovagiasan járt el? Nem orozva támadta meg veletlyárát, de formaliter kihitta. Nincs annak a zónajegyes előadáson rendezett szinpadi jelenetnek annyi bámulója, a mennyien végig hallgatják azt a szóá-ra-datot, melylyel Ariadne szive terhétől megszaba-dult. Egy perc nem sok, de annyi sem kellett, hogy végtelen sok mondanivalóját egy szuszra elkepelje; még a két perc; is máskor kevés, de most tökéletesen elég volt, hogy a párbaj is eldőljön. A spádó szerepét egy cseztévesztett bicska töltötte be. Mint mikor a tigris vért szom-jazva rohan a halalmába került zsákmányára, hogy néhány perc alatt áldozatját az enyészetnek adja át: akként törtéttel veletlyársára, forgó szemekkel, villogó bicskájával a támadó is. Ott hómplölygött az alakatlan tömeg az utca sarában; hol az egyik, hol a másik kerekedett fölül. S mi alatt a két lovagias fél összemérte fegyverét, csattogott a két nyelv, akár a legfinomabb da-maskusi acél. A fegyverekben kár nem esett, de

az összevagdalt kezéből ömlő vér mutatta a küzdelemnek tragikumát is, komikumát is, a mi-kor egy szük-utcai könyörűlő samaritánusnak a halálos ellenfeleket egymástól elválasztania sikerült. A lihegő keblek lecsücsüdték azóta, de a meg-támadottnak becsületén ejtett „folt“ operatio után kiált, mely reparációt, mint halljuk, a szol-gabírói hivatal lesz hivatva eszközölni.

— **Április hónapban** a barometer közepes állása 47.0 mm. volt legmagasabban Ált 30-án reggel (52.2), legalacsonyabban 8-án délelben (38.0). A hónap átlagos melege 8.04-ra rugott. Legnagyobb volt a meleg 30-án délelben (19.8°), legkisebb 3-án reggel —0.2°. Derült idő 3-szor volt csak, de 11 napon át egészen be volt borulva. Eső esett 21-szer, hó egyszer; a csapadék mennyisége 133.05 mm; zivartot négyszer konstátal-tak. A hónap végevségig szeles volt, uraikodott pedig nagyjában az északi szél s ennek árnyalatai, leginkább az északkeleti. Szélcendet csak 30-án jegyzett föl a helyb. meteorologiai állomás.

A budapesti virágkiállításról vetünk érte-sítést. E szerint a jury már kiosztotta a a díjakat, különösen említendőnek találja levelezőnk azon körülményt, hogy a »mag-termelésben« igen nagy volt a kiállítási verseny s vetélkedtek a kereskedők, minél tökéleteesebbet produkálni s így az első díjat elnyerni. Daczára azonban az erős versenynek, ez alkalommal is mint amint az már az előző évek kiállításainál történt Mauthner Ödön a József főherczeg udvari szállítója nyerte el a legmagasabb kitüntetés-t: a »védnöki érmet«, míg a többi mag-kiállítók csak a harmadik díjazásra lettek méltatva. A ki ismeri a védnöki éremmel kitüntetett eme fővárosi czéget s látta valaha a gödöllői királyi nyaraló pázsitjait, vagy megsejmelte az 1885-ki országos kállítás területén volt pázsitot, vagy végig sétált a főváros gyöngyén, a megragadó Margitszi-geten s látta ott azt a zöld bársony füge-pet, melyek mindenikének magvát a Mauth-ner magkereskedése szolgáltatta: nem csodál-kozhatik, hogy a legmagasabb kitüntetés őt érte; mert e czégnak magtermelése oly magasan áll, hogy hazánkban ma már az erfurti magokat teljesen kiszorította s azt főleg a magvak kitűnősége, az ára olcsó-sága, a pontos kiszolgálás és elegáns expeditio érte el Mauthner, kinek jelenlegi ki-tüntetéséhez a legmelegebben kívánunk szerencsét.

Mikszáth Kálmán összegyűlt munkáiból Révai testvérek, a vállalat kiadó (Buda-pestén IV. Váci-utca 1) megküldték nekünk a 26 és 27. füzeteket. E füzetekkel egy új kötet az „Urak és parasztok“ első iveit kaptuk s ha valaha volt alkalmunk Mikszáthot mit elbeszélőt kiemelünk, ezt most kétszeres örömmel és valóságos élve-zettel tesszük. — Hogy a »tanács ur fur-fangja« szebbe-e, mint a »száldobosi Papp család«-nek története, hogy az »elfejtett rab« több igazságot tartalmaz-e a legélesebb satyra alakjában, mint a mennyi meleg kedély és szípkörkázó szellem van a »király ruhái«-ban, arról mi itt nem akarunk véleményt adni. A ki Mikszáthot egyszer olvasta, ráismer az apróságokban is és ve-lünk együtt élvezni fogja ezeket is. Össze-gyűjtött munkáinak füzetekben megszerzését nagyon ajánljuk mindenkinek, ki olcsó pénzért (egy füzet ár 35 kr.) oly könyve-ket akar szerezni, milyenek megírására csak ritka idők szülnék hivatott embereket. Révai testvérek kiadóhivatala több füzetre együt-tes előfizetést is elfogad.

— **Hegedűhúrok** kitűnő minőségben, ugyszintén hegedűrészek **Fischel Gábor** könyvkereskedésében kaphatók.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF
Főmunkatárs ZRINYI KÁROLY.

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sva pošiljke tičuće se zadržaju novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozeфа urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovačke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Poštovanim medjimurskim gospodarom.

S velikom radostju i zahvalnostju sem čital list velikomožnoga gospodina Terbocz Štefana iz Budapešta, kojega je vu magjarskim dĕlu „Medjimurja“ pisal. Osobito zato se mi je dopal njegov list, kajti je više dobrih navukov dal, kak bi treba bilo našim goričancem pomoći. Ona misel, da bi proti peronospori (listni beteg) i filoxeri (trsní beteg) najviše velikočastna gospoda redovniki s dobrimi na vuki pomoći mogli, je jako istinita. Zato prosim velečastnu gospodu redovnike, naj čim već članov dostoju družtvu proti trsnim betegu sakupljati, ar je istinito, da je leži duhovnomu pastiru biti međ dobrostojećimi farniki kak među nevoljnimi

Spomenem se ovde iz vrljih sóprunskih ljudih, koji još neimaju filoxeru, ipak su si nasadili ameriksanske loze i vezda mirno čekaju filoxeru. Za nekoje leto bnde vre i vu Čakovcu pri preparandiji moći dobiti toliko ameriksanske loze, da budemo si mogli po običnah lozne vrte iz ameriksanskih trsov napraviti. Ako bude nas vu družtvu 3000 članov, onda budemo si s 1500 frt. letnim dohodkom lahko pomogli i oslobodili naše lépe medjimurske go rice.

Dakle trsimo se svi gorični gospodari, da se 22-ga o. m. ob 4 vuri odvečer vu Čakovcu pri preparandiji zidemo!

Baron Knezevich Viktor.

Pošten navuk.

O pokojnom esztergomsom primašu, kardinalu Šimoru se puno lépih stvarih, ponajviše pak na njegovo dobro i plemenito srđce se odnosećih, pripoveda. — Med ostalemi čini dobrote, imal sam priliku i ja jedan dogodjaj, koj vu lépoj svetlosti prikazuje plemenito srđce pokojnoga kardinala Šimora, od jednog verodostojnog gospodina čuti, pak ga radi njegove plemenite originalnosti ovde priobćujem:

Pred nekoliko letih bili su se stranjski sakupili pri ostrogonskom primašu. Tu je biskupov, grofov, barunov, ministrov i više vrstnih plemenitih i visokih dostojanstvenikov. Gospoda su vu gradu primaševom ostala dva dana. Da je tu bilo za družinu dosta posta, nije mi niti potrebno spominjati. Svaki podvornik, sluga i služkinja je imala stanuvitu stvar nad sobom, na koju mu je bila dužnost paziti, da vu svoje vreme zvršena bude, i tak vu gradu bu sve vu lepom ředu bez svakog zapinjanja teklo. Jedan od

dvorjanikah je imal n. pr. samo na to paziti, da budu konji i kočije zmirom vu pripravi, ako bi se koj stranjski hotel kam malo prepeļjati, drugi opet samo na potrebne stvari vu kuhinju, tretji je imal nad sobom samo stolno posudje i orudje, najmre zdele, tanjire, žlice, nože i t. d.

Med ovimi je bil i jedan mladi dvorjanik, koj je imal nad sobom sva vina, koja su bila za stol određena. Vu predsoblju sale, vu kojoj su gospoda jela, bili su celi bregi nagomilanih buteljah seksardera, tókajera, vilanjera, bordezu-a, a ov mladi dvorjanik je imal na to brigu, da pošilja vu salu k stolu polag potreboče, belo ili črno vino, i moral je paziti, da pri stolu nigdar vino nezmenjka.

Baš su opet dvorjaniki odnesli predane njim flaše s vinom vu salu, i naš mladi inspektor buteljah je ostal sam med tulčkemi flašami vu predsoblju; najedenkrat se zmisli, zakaj on nebi to fino vino, koje je samo za gospodu određeno, jedno malo pokoštal, a sad, kad je baš sam ostal, se je najlepša prilika pružila. Pričme on anda flašu za flašom temeljitij probi podvrgavati, i tu kućinu svake pojedine savestno (polag dušnog spoznanja) ocenjivati. Kad je najbolje stim vugodnem poslom bil zabavljen, odpru se iz nenada od odzad vrata, i nuter stupi primašov Oberkomornik, (to je poglavar nad svum družinom vu gradu, kak n. pr. tiszttarto pri gospodiji); dvorjanik je baš imal flašu s črnim sexarderm pri vutih. — Kad je oberkomornik naglo vu sobu stupil, prestrašl se je dvorjanik s buteljom vu ruki na tuliko, da je zadržal i onak se s celim telom stepel, kak je vu naglosti flašu od vust cukuñl, polejal se je siromaćec s črnim vinom po belem ovratniku, belem lajbecu i po belih hlačah. Oberkomornik, kojega je ovo nedezvoljeno probanje i ocenjivanje vira razljutilo, počel je dvorjanika na ves glas špotati i groziti mu se, da ga taki iz službe odпусти i iz grada ztira.

Najedenkrat začuje primaš vu salu iz predsoblja ovu larmu, stane se od stola i otide vu predsoblje, za da vidi, kakva i zakaj je ta halabuka nastala. Stupivši vu predsoblje vidi dvorjanika od vut pak do nas s črnim vinom poljanoga, koje se je na belih hlačah i lajbecu moglo lepo razabrati, a oberkomornika od srditosti svega začrijenjenoga, kak se nad siromakom, koj je pred njim ves skrušen stal, dere i ljuti. Primaš zapta oberkomornika za zrok njegove serditosti. Oberkomornik pripoveda dogodjaj. Primaš posluša čisto mirno opis dogodjaja kojega je razsrdjeni oberkomornik čim strašneše i za dvorjanika nepovoljnše opisival.

Dvorjanik čuvši, kak ga oberkomornik pred primašom lepo mala, misli si je: „Ov opis moje osobe je takov, da stoga nebu nigdar dobro.“ — Hitu se anda pred pri-

mašom na kolna i pričme za odp očenje prosti. Primašu, kad je gledal dvorjanika vu belo opravu, s črnim vinom polejanoga, kak pred njim kleči, je skoro smeh vušel. Svojim navadnim na kratko i pretrganim načinom govorenjem reče dvorjaniku: „Gore se stat! — Vu buduće črnomu vinu nirdati, pak belo koštati!“

Pogibelno.

Prva željeznica na zemlji bila je med varaši Liverpool i Manchester sagradjena, a gradil ju je glasoviti englezki inženier (inženir) Stephensohn. Prije nego ju je graditi počel, moral je imati od sabora dozvolu za istu. Do on ga pak vremena još nitko nije videl željeznicu i zato je sv m vu saboru bila ta stvar posve nepoznata. Skupćina je anda pozvala Stephensohna pred se, aa da se s njim o mogućnosti toga poduzeta, prije podeljenja dozvole posavetuje.

Dok su vu skupćini ablegati sa Stephensohnom o to većali i Stephensohn im svoj dobro proračunani plan, na kojem niti za las nikaj nije falelo, predložel, vidli su, da je tu bilo sve: dužina, širina željeznice, težina mašine i ostalih kolah, koliko mogu šinje nositi, kuliko pojelina kola, koliko pare kotel zdrži, da se nerazpukne i da toliko i toliko more za sobom vleći, vse to je bilo kak se ono veli, na črknju zračunano.

Ablegati, koji su vu drugih stvarih, vu jušu, filozofii i t. d. bili vućeni, ali od inženierije i th visokih ra unov malo ili nikaj nisu razmeli — a napose pak od Stephensohnovih računov, koj je bil najglasovitiji računista, niti pojma nisu imali, samo su poslušali dok im je Stephensohn toinačil i svojemi visokemi račun dokazival, kak ovo poduzetlje mera dobro izpasti i kakovu bu to budućnost imal vu kratko vreme za čeli svēt, kaj se je, i kak od danas vidimo, obistinilo.

O tom svem, kaj njim je Stephensohn svojemi račun dokazival, razmeli nisu nikaj i zato su se s njim pustili vu spomenek: Kak bu vlak išel na zavoju. — Jeli bu mašina moga tolikoga terha vleći i jeli bu pri tom kotel mogl zdr. ati toliku silu pare i t. d.

„Ali dragi gosp. n Stephensoh!“ — zapta ga jeden ablegat — „ako bi na primer jedna krava iz paše vu ou hip, kad bu vlak išel, došla na traćnice, tak to bi ipak bilo poabieljno?“

„Na svaki način“ — odgovori Stephensohn, koj je već dobro previdel, da ovi svi skup nikaj nerazmu — „ali ta pogibelj bi bila samo za kravu.“ I stim je otišel.

Za tri dni posle toga dogovora je do-
bil dozvolu za gradnju prve željeznice.

Još se je umiruća šalila.

Rečki su, tak mirno smrti vu oči gle-
daju, kak je pokojna cesarica Marija There
zia gledala.

Akoprem se je svaki hip očekivalo, da
bu za zadnjokrat zdehnula, bila je ona polag
svoga toga razmerno dobre volje, prijemala
je pohode, govorila je puno i služila se pri
tom proti svojoj navadi francuzkim je-
zikom.

Okolo devete vure na večer — bilo je
to 29-ga novembra 1780. — stala se je z
velikim naporom iz svojega naslonjača stol-
ca, vu kojem je sedela, i pošla je nekoliko
koraćajah proti kanapeju, na rubu kojega se
je posve iznemogla srušila. Dvorjanici su ju
hitro zdigili i po malo položili na svoju
postelju.

Sin rjezin, cesar Jožef, koj je poleg
bil, pristupi k postelji i zapta si mater ce-
saricu, možit da zlo lež?

„Lež m zlo“ odgovori ona tihim glasom,
— „ali ipak dosta dobro za vmreti.“ I to
su joj bile vu ovom životu zadnje reči taki
zatim je svoju plemenitu dušu zputila.

Em Kollay.

SIROTA DEVOJKA.

XVI.

Gde budemo našli vticu orlina, ako
je ostavil svoj dom? morebiti na gorah
Alpah; gde budemo našli vtice svice, koje
su vu j tno d.ba pri nas, a vu jesen od
nas otideju? najdemo je vu drugih toplih
orsagi. A Rahelu i Treziku gde najdemo
vezda?

Vu Egru.

Je, tam proti izpadu, vu delu varaša
„šance zvanom, vu jednoj ljepoj hiž s
ljepim vrtom i dvorom, kojega je iz aren-
de vzela a za mēsec dni na vėkovećinu
kupila, svoje hiže (sobe) ljepo i bogato
vredila.

Ovdi se je Rahel jako dobro ćutila.
jednom stranom zaradi mesta, ar od iz-
hoda su stajale gorice, a od zahoda sunca
ljepi položaj i okolica varaša; a najviše
zato, kak si je sama žljila, da nebudu
kriku i halabuku varašku poslužala, nego
da bude vu miru mogla živeti.

Da Treziku od teškoga posla reši,
vzela si je jednu poniznu kuharicu i jed-
nu dek'lu.

Trezika se je više šivanjem i štrika-
njem bavljala. Rahel pak sa ćitanjem
najrajši je ćitala one knjige, koje je Tre-
zika od svojega vuca plabanuša dobla.

Jedne večeri šivala je Trezika. Rahel
se je s nekakvim nemirom po hiži setala.
Nazadnje se je poleg Trezike sela, ogrnila
i rekla: „Draga Trezika! ostavi to švelo,
ja bi ti rada nekoliko ozbiljnih rećih po-
vedati.

Trezika je taki delo ostavila, i
rekla: — „S drage volje budem poslu-
šala.“

Tak anda draga Trezika od dneva

dene njega si ti moja sestra, i stim, kak
ja tebe samo za Treziku, tak ti mene
samo za Rahel zovi. — I da budem tebi
bolje pristojna i draga sestra, vezda ti
odkrijem i povem, zakaj smo tak na
skrovnom sim do le iz našega rodnoga
mesta; ja hoćem tebi spodobna kršćanka
biti.

Trezika je od radosti skoćila kućnu a
Rahelinu ruku, za vrat se je obćsila i
rekla:

Bog te blagoslovi.

Je, — rekla je Rahel, ali ja zam vu
tom poslu još n podvućena; ti si prilić-
ne a i bolje podvućena, daj mi išći puta,
kak bi ja do mojeza cilja mogla dojti
ćim prije.

Ufaj se vu me, — odgovorila je Tre-
zika, i jo: onu istu večer raztolnaćila
je ora Raheli proizhadja ućega Adamov ga
grēha.

Rahel je na proti odgovorila: „Kak
bi mogli odvetki biti delnici onoga
grēha — kojega su naši praroditelji na-
pravili?“

Draga Rahel! — rekla je Trezika,
im tak je i vu gradjanskom življenju
akai. Na pėldu, vu kulikih orsagih su
prededi revoluciji napravili, a sa revolucijom
napravljenu žuluku juhu morali su
potli pravnuke p ti takaj!

XVII.

Drugi dan po poldan bilo je vugod-
no, sun'ano i toplo vrēme. Rahel i Tre-
zika sedele su vuni pred hižom na klup.
Trezika je šivala, Rahel je ćitala. Negda
negda su zmence koju reć zvućtile, i nut
približaval nim se šetajući starec, otec
gvardijan kapucin.

Gda je već do njih do'el, stala se je
Trezik, pozdravila sa: Hvajen budi
Jezuš Kristuš i ruku je kućnula; to isto
vćinila je i Rahel.

Redovnik je zapital: „Ćim bavju
fraj'ce?“

Jedna šiva, a druga ćita, — odgo-
vorila je Trezika. Onda pak je nastavila:
Otec duhovni, ja b imala jedno ponizno
molbu na Njih.

Pak kaj bi to meglu biti? — zapital
je gvardijan.

Trezika pokazajuć na Rahelu rekla
je: „Ova moja dobroćinitelica je židvka,
a želji kršćanka postati: ljepo bi prsila
Njih otec duhovni, naj imaju dobrotu
navuka njoj dati, kak bi svoj cilj postići
mogla?“

Oh drage dušice! rekeli je gvardijan
to pravo spada na go pona plebanoša
Još se malo ja prešecem, a vi dve se
opravite, ja vas budem sam pelak k go
sponu plebanu i budem vas pred tavil,
i od jedne njemu želju naprvo pod
stavil.

Tak se je i pripetilo.

Plebanuš je pital Rahelu: Imaju ro-
ditelje?

Nejmam, — odgovorila je žalostno
Rahel.

Tak anda ako okolnosti dopuščaju
naj vsaki dan ob deseti vuri vu jutro k
meni dojdeju, da jih budem podvu-
ćaval.

Rahel se je s velikim veseljem po-
vrula dimo.

XVIII.

Jednoga dneva daval je biskup ve-
liki obed. Vnogo prećimanih gostov došlo
je na obed, zvun jedne gospe, bila je iz
mesta Z . . . , takaj jedna osobito ljepa
frajlica K . . . Agn z, a med mladimi
gosti bil je jeden zvr'eni jurista Sz . . . y
László.

Nazoćen bil je i plebanoš.

Vu razgovoru do la je i reć, da hoće
jedna jako ljepa židovka na kršćansku
věru stupiti.

Na ov glas, s veseljem rekeli je bi-
skup plebanušu: Od ove devojke kr'ćenje
naj se obdržava na veliku sčobotu. Ja sam
nju budem krstil. Ti Agnez budeš kuma
a i Laci budeš kum.

Po obedu, rekeli je biskup jednoj go-
spi med ćetirima oćima: „Njih pak gospa
budem prosil, da bi za tu židovku, koja
se hoće krstiti, napravili ljepo belo oprave-
vu i na glavu sreberni vėn'c

Gosti su se potli razišli.

XIX.

Prehadjali su dnevi za dněvi. Rahel
je s Trezikom vu redu vsaki dan išla se
vućit kršćanski na uk, i tak se je mar-
ljivo vućila, da se je plebanoš ćućil.

Niti je re bilo začućiti se, ar je
Rahel ima'a o obito bistru pamet, i den
i noć mi lila je od t'ga kaj se je vućila;
ako bi pak vu ćem dvojla, Treziku je
prosila za to naćenje.

Do'el je i fašinski več'er. Vu varašu
se strah vira larma ćula.

Oh, rekla je Rahel, kak sam srećna,
da tam nestanujem, gde se isk jako
larma.

Smajuć rekla je Trezika: „Draga
Rahel! da bi ti vidla zutra ove larmeje,
kak ti budu vsi vu crkvu se žurili, po-
nizni kak ovćice.“

Pak kaj bude zutra? — Pitala je
Rahel.

Pepelnica — sředa.

Pepelnica? pak kaj se bude onda
pripetilo?

Redovnik, rekla je Trezika, bude pe-
pela blagoslovil; onda nazoćni pojdeju do
oltara, i redovnik bude vsakomu blage-
slovljenim pepelom ćela se doteknul i
op me'ul ga bude, da je bil prah i prah
nazad postane.

Oh ka' je to ljepo! — rekla je Ra-
hel i zapitala: „Jeli bi smela i ja sto-
b m iti?“

Neznam — odgovorila je Trezika,
Onda si je pak ma'o premislila i rekla:
„Mislim da slobodno, ar ovo nije svetotaj-
stvo, ovo je samo cirkveni obed.“

Tak onda budemo iši, — odgovorila
je odlučno Rahel.

I otišle su. Kad se je Rahel pri ol-
taru na stengu pokleknula, vsaki kotrig
tēla je drhtal; i kad se nazad povrnula
vu klup (klecalo) pokleknusi je i jako ge-
njeno plakala se je i hliktala.

Dimo iduć zapitala ju je Trezika:
„da zakaj se je vu cirkvi tak jako pla-
kala?“

Oh, rekla je Rahel, kak se nebi plakala? ar kak mi iz lasih blagoslovljeni pepel po obrazu se vsipal, do lo mi je na pamet, da moji dobri roditelji su takaj već pepel.

Od ove dobe vučila se je dalje Rahel. Vsaki dan išla je ona s Trezikom vu cirkvu, — i osobito je rada molila već dobro si navčeni »Otec naš i Zdravo Mariju «

Drugiput dalje.

Piše :

Glád Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Dugo vuže (strik) — dugo življenje.

Vu mštu Abony odlučila se je jedna ženska obesiti. Na najži hotela se je skončati. Privezala je za gredu vuže (strik), napravila je zanjku, stala je na jeden stolec i zaštreknula si je vuže okolo vrata. Za tim se duzu svoju preporučila Boguta vritnula je stočca na stran. Ali si je je sneha jako to vse zlo zračunala ; vuže i ravno tak dugo bilo, da je na prste opala, a zgornja stran je opet tak visoka bila, da je do grede ne mogla doseći. I tak je ta žena i bila obešena i pak ne, i tak je privezana do večera premišljavala — štu derala, da je ipak življenje ljepo. Kad je tak do kesnoga večera ružila, do el je i njeni tovaruš dimo, i čujući taj štopot, išel je na najža i oslobodil si je ženu iz nevugodnoga položaja. Žena se je tak zmu ila i — ogladnela na vužetu, da je prisegla i zagovor s eti napravila, da bu rajši jezero ljet živeča, a da nigdar, kak god dugo bude živila se nebude obesila.

Celo ognjogasno družtvo iz trih ljudi.

Iz Szolnoka pišeju, ovih danov na večer ob 10-ti vuri prebudilo je zvonjenje i bubnjanje stanovnike města Szolnok. Ogenj je bil vu varašu i to vu naj pogibelnešem kraju, vu Tabónu. Na glas zvonov žurilo se je ognjogasno družtvo ze vsemi špicalkami. A celo ovo družtvo sa-stoji samo iz trih ljudih. Na sreću, da je bilo tiho vréme; i tak su ovi tri ljudi ognjogaci vgasili ognja; da bi bil veter puhal, bil bi čeli varaš zgoriel. Ovu pogibelj gledalo je vi e stotin ljudih, ali s dobrim nagovaranjem, grožnjom i silom nisu je mogli nagovoriti kaj bi išli ognjogascem pomagat. Negda je ove ljudi ne bilo potrebnno s batinami natirati k gašenju ognja, išli su i sami s drage volje, i delali su po čovečki. A ve pak, od gda su počeli vpeljavati ognjogasno družtvo (fajerverkere), i poleg toga veliki občinski namet za nje — od onda szolnočki čovék za nikaj na svétu neče priognju pomagati. — Imamo ve ognjogascce — fajerverkere ! Vre budu gospoda pogasila! veliju posprdnno — norca se delajuć, — pak niti ne delaju nikaj. Ovo dobrovoljno ognjogasno družtvo već se pol ljeta skup spravljja i slaze, ali na novo se preporoditi nikak nemre. Vsega družtva skupa su samo tri ljudi: i ovi tri imju vezda čeloga varoša Szolnoka braniti, i od ovih tri zavisi sudbina celoga varaša. — Ali žekutorov ima varaš přek deset.

Toga više nek nevéne.

Jedna deputacla berlinskih svećenikov se je godine 1775. pri kralju Friedriku ve-

likom pritužila, da se je grof Golokin sa svojom pravom nećakinjom (kei njegove sestre) věučal. Kralj dade odmah grofa pred se pozvati, zvrhu česa su se svećeniki već na tiho veselili. Kralj je grofa prijel čisto ozbiljno. Ovi su svoju nećakinju oženili za svoju ženu! „Jesam! — Vaše Veličanstvo.“ Anda dobro — ali toga više nigdar nek nevéne!

Žena regrut.

Vu Szilágy-Somlyo dogodilo se je, najmre, da su jednu ženu pozvali na asentaciju (na vizitu). — medtemtoga na sreću da se je prvl e dokazalo, da je taj regrut ne dečko nego žena. Stvar se tak pripetila, da su nju na krstu mesto Lujze za Lajo a vu krstnu knjigu zapisali. Ta ista Lujza, koja je već zamuzna, pred regrutacijom — da se bolje dokaže, da je ona ne za soldata, poslala je komišiji svoje malo ccatje dēte za dokaz na asentaciji.

Otec i sin.

Vu občini Felső Topán, vu Bihar varmegiji živel sin svojim otcem navék vu svadji. Ovih dneov su se takaj oštro porékali, i sin vu svojoj srđitosti vudril je s bičom svojega otea. Otec je ravno onda imal vu ruki sekiru, i vudril je sina tak s njom po glavi, da je on čas mrtev opal. Onda je vu seli hotel ljudi vpuniti, da su sina volji zaklali. Nego pri paran u dokazala se je istina, i tak je otec dospel vu rešt

Horvát-magyar beszélgetések.

Horvatsko-magyarski razgovori.

(Priповest za školsku decu.)

(Elbeszélés az iskolás gyermekek számára.)

— Mali Miška je jako čisti dečak bil.

A kis Miska nagyon tiszta fiú volt.

— Vu jutro, kada se je stal, vmil se je.

Reggel m kor felkelt, megmosakodott.

— Ali ne samo kagodar.

De nemcsak akárhogyan.

— Dobro si je opral obraz, vuha, ruke.

Jól megmosta arcát fülét, kezeit.

— Ne se je bojal od mrzle vode.

Nem félt a hideg víztől.

— Znal je, da mrzla voda ofri-ki njega.

Tudta, hogy a hideg víz felfrítisít 5t.

— I zube si je vsaki den opral.

A fogait is minden nap megmosta.

— Po vmivanju se je počesal.

A mosakodás után megfésülkődött.

— Novte si je oč stíl.

Körmeit megtisztította.

Nos si je s rubcom osekнул.

Orrát zsebkendővel kifujta.

— Mali njegva je svaku nedelju č stu rubaču i čiste gače dala njemu.

Anjja minden vasárnap tiszta inget és tiszta gatyát adott neki.

— Na opravu svoju je takaj pazil.

Ruhájára is vigyázott.

— Nije zamazal.

Nem piszkította el.

— Pazil je vu školi, doma, a i vu igranju, da mu oprava čsta ostane.

Vigyázott az iskolában, otthon, de-

még játékközben is, hogy ruhája tiszta maradjon

— Čizme si je vsaki den ljepo osvetlil (zbikska).

Osizmáját minden nap szépen kifényesítette.

— Pruslek, kaput, hlače, škrljak si je skefal.

Mellényét, kabátját, nadrágját, kalapját kikeféltte.

— Gosponu navučitelju nije treba bilo Miškeca dimo poslati vmivati se, kak vnoge druge zamazane dečake.

A tanító úrnak soha sem kellett Miskát hazaküldeni mosakodni, mint sok más piszkos fiút.

— Vu selu je vsaki ljubil Miškeca za njegovu čistoću.

A faluban mindenki szerette Miskát tisztaságáért.

— „Oj! kak fletni, čisti mali dečak je ov' Miškec! — reče jenput gospon plebanuš gosponu kapelanu.

„Ejnye! be csinos, tiszta kis fiú ez a Miska!“ — mondja egyszer a plébános úr a káplán urnak.

— I zbog njegove čistoće ga je sobnam odneel vu vrt, gde je vnogo ljepo cvětje pokazal nj mu.

És tisztasága miatt magával vitte őt a kertbe, ahol sok szép virágot mutatott neki.

— Još i hrušku i ljepo böi kolač mu je gospon plebanuš dal.

Még körtét és szép fehér kalácsot is adott neki a plébános ur.

— Oa je ljepo zahvalil gosponu plebanušu i otšiel je.

Ő szépen megköszönte a plébános urnak és elment.

— Čisto dēte svaki ljubi.

A tizta gyermekeket mindenki szereti.

— Zamazano dēte je grdo.

A piszkos gyermek csunya.

Nekaj za kratek čas.

1.

Sudec: Tak anda kaj je vas sim dopeljalo ?

Tat : Hunjavica (katar), prosim ponizno samo hunjavice.

Sudec: Kak to, hunjavica ?

Tat: Je, strasnu hunjavicu sam imal, pak kak sam čez oblok vu hižu se potegnul, kihnuo mi se, na to se je gospodar one hže prebudil, pograbil i tak sam vezda ovde.

2.

Naj mi dostuju gospon doktor oči previziterovati, ar me boliju i hoćeju mi čisto potemneti : Ja si mislim, da buđem oslepel.

Gospone! Vi si morate čči čuvati, ar su jako oslabljene.

I po noći delate, kaj ne ?

Bogme i po noći delam.

Kaj ste vi morti vu štamparni slagar ? onda vam ono vnogo malih slovah škodi.

Ni am ja štampar, — ja sam pek.

Tak, no onda su vam oči oslabile zaradi jako malih žemljah, koje delate.

3.

Murica : Vugodno je to! ti si denes opet ljepo pijan !

Gjura : No hvala Bogu, da si ipak jenkrat s mojom pijnostjum zadovoljna !

Hirdetmény.

Hreses Pál és érdek társai az alulírott kir. törvényszéknél a Nedel'cz zalamegyei községben volt urbéreseknél kiadott és a nedel'cz 590 sztykben 1--17 sorsz. alatt felvett közös legelő felosztása iránt az eljárás megindítását kérelmezvén a felosztás megengedhetősége tárgyában a nyomozás teljesítése és szükség esetén az érdekeltek megszavaztatása végett határnapul

folyó évi június hó 10 én d e. 9 órája a község házához kitűzetett mely helyre és határidőre mindazok, kik a közös legelőre nézve jogosultak a törvényes következmények terhe alatt azon hozzáadással idézhetnek hogy az eljárás további folyamán személyen kívüli idézés vagy értesítés elvárása nélküli érdekeik képviseléséről gondoskodjanak

és kir. törvényszék

Nagy-Kanizsán, 1891. ápril 16-án.

CSERESNYÉS,

833

elnök.

Melyik lapra fizessünk elő ?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva legelősebb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatatal kívánatra egy héttel ingyen és bérmentve küld.

824 4—52.

Kiállítás Páris 1889.

arany érem.

Legnagyobb eredmény!! | Próbáljatok és ítéljétek!!

A PUSZTÍTÓ TORD-TRIPLE

kiirt patkányt egeret és vakondot anélkül, hogy más háziállatoknak kárt okozna. — Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosphort vagy más a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

Arak: Egy nagy csomag 1 frt., egy kis csomag 50 kr.

Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyíthatja, hogy egy a Tord-Tripet felülmúló szer létezik, mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem árt, míg ellenben más phosphorvegyülék elpusztít kutyát, macskát és legkellemetlenebb büzt terjeszt.

A. Cousseau Traverse Gazzino Marseille,
a francia, belga- és olasz-allamiasutak szállítója.

Kapható HEINRICH MIKSA fűszerkereskedésében Csáktornyan.

826 2—6

Ház eladás.

Csáktornyan, Deák-utca az előbbi Rosenberger-féle ház, mely következő helyiségekből áll:

üzlethelyiség, egy utczai és udvari lakás, raktárhelyiség, továbbá nagy udvar és kert stb.

szabad kézből

azonnal eladó.

Bővebb értesítést szerzethetni

Schey Vilmosnál, Ludberg

és

827 2—3

Sonnwald Hermánál, A.-Domboru.

Légen szárított természetes istálló-trágya

darabokban vagy zuzott állapotban

NEUMANN TESTVÉREK aradi cégtől

50%-nál több szerves anyaggal.

Vegyi elemzés:	Viz	8	%	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16	%
	Szerves alkatrészek	35	"	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	2.90	"
	Hamu	57	"	Káli	1.45	"
	Vizben oldható vilsav	1.28	"	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46	"

Ara: 100 méternázánsként 160 forint az aradi vasut-állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 forint.

Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Slavonia részére

Szavoszt Alphonsnál

V. ARANY JÁNOS-UTCZA II,

BUDAPESTEN

V. ARANY JÁNOS-UTCZA II,

823 3—3

hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.